ALMANYA'DAKİ ÇALIŞMALARA AİT PRİMLERİN İADESİ HALİNDE ÜLKEMİZDE YURT DIŞI BORÇLANMA HAKKI VE SİGORTALILIK BAŞLANGIÇ TARİHİNİN TESPİTİ

Sezai ÖZTÜRK*

GİRİŞ

İş Hukuku ve özelinde Sosyal Güvenlik Hukukunda sağlıklı bir yargıya ulaşmak; bu hukuk dalına özgü temel ilkelerin ve yürürlükteki mevzuatın çok iyi bilinmesini, düzenlediği hukuki ilişkilerin tarafları olan işçi, işveren ve Kurumun korunmaya değer menfaatleri, iş hayatının gerekleri ve Kurumun aktüeryal dengesinin çok hassas bir terazide dengelenmesini gerektirir.

Yürürlükteki mevzuat ile açıkça düzenlenmemiş bir hususta yapılacak yorumun, kişilerin sosyal güvenlik haklarını ortadan kaldırması sonucunu doğurduğu hallerde, bu yorumun yukarıda ifade edilen temel ilkeler ve mevzuata uygun olup olmadığına ve taraflar arasındaki dengenin gözetilip gözetilmediğine daima eleştirel bir gözle bakılması gerektiği inancındayım.

Sosyal Güvenlik Hukuku, soyut kavramların ağırlıkta olduğu ve mevzuatın herhangi bir hükmünün diğer hükümler gözetilmeden yorumlanması halinde sıklıkla hatalı sonuçlara ulaşılan bir hukuk dalıdır. Dolayısıyla yürürlükteki mevzuat ile düzenlenmemiş bir hususta varılan yargının, kişilerin sosyal güvenlik haklarını ortadan kaldırması sonucunu doğurduğu hallerde, bu yargının sağlıklı bir hukuksal gerekçesi olmalı ve yukarıda ifade edilen denge gözetilmiş olmalıdır. Aksi hal, sosyal güvenlik haklarını temelsiz ve gerekçesiz bir biçimde daraltır, eşitsizliğe yol açar.

Bu çerçevede çalışmamızda, Alman emeklilik sigortasından prim iadesinin koşulları, kapsamı ve yöntemi ile prim iadesinin borçlanma hakkına ve sigortalılık başlangıç tarihinin tespitine etkisi üzerinde durulacaktır.

---

* Yargıtay 21. Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi.

I. ALMAN EMEKLİLİK SİGORTASINDA PRİM İADESİNİN KOŞULLARI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ

Alman Emeklilik Sigortası (Deutsche-Rentenversicherung) yasal emeklilik sigortasından belirli şartlarla, başvuru üzerine ve bizzat ödedikleri miktara göre, sigortalılara primlerini iade etmektedir (SGB Altıncı Kitap m. 210/I bent 1 ve 3).

Prim iadesine dair kurallar Alman mevzuatına göre belirlenir.

Primlerin iadesi isteğe bağlıdır.

Prim iadesi Almanya'daki sigortalılığa ait primlerin tamamı için geçerli olup, belli bir süre ya da belli bir miktar primle sınırlı tutulamaz. Kısmi prim iadesi mümkün değildir.

Sigortalının katkıda bulunmadığı, işsizlik parası, işsizlik yardımı ve çocuk yetiştirme gibi sürelere ait primler iade edilmemektedir.

Sigortalı adına ödenmiş olan primlerin yarısı yani "sigortalı hissesi" iade edilmektedir.

Prim iadesi için yazılı dilekçe şarttır.

İlgili Türkiye'de ikamet ediyorsa iki dilde hazırlanmış "T" dilekçe formu kullanılır ve gerekli diğer belgeler eklenerek SGK kanalıyla gönderilir. İkametin naklini gösteren bir belge ile Almanya'nın terk edildiğine dair pasaport fotokopisinin de eklenmesi gerekir.

Primlerin iade edilmesinden sonra herhangi bir hak (emekli aylığı gibi) talebinde bulunulamaz. Almanya'dan prim iadesi yapıldığında Alman emeklilik sigortası iptal edilmiş olmaktadır.

Emeklilik sigortalarının bütün kollarındaki çocuk yetiştirme süreleri, çocuk dikkate almak süreleri dâhil Alman sigorta süreleri dolayısıyla o zamana kadar elde edilen diğer haklar da kaybolmaktadır. Böylece yapılmış olası bir ayni yardım veya para yardımından önceki primler iade edilmemesine rağmen, bu sürelerde beraberinde geçerliliğini kaybetmiş olmaktadır.

İşçi payı emeklilik sigorta primlerinin iadesi ile birlikte tüm sigortalılık hakları tasfiye edilmektedir. Diğer taraftan, işveren payı sigorta primlerinin de iadesi hususunda açılan bir davayı F. Alman Anayasa Mahkemesi reddetmiştir.

Almanya'da vatandaşlığın ve ikamet edilen ülkenin önem kazandığı emeklilik sigorta primlerinin iadesinde ülkeler itibariyle farklı uygulamalar söz konusudur.

Primlerin iade edileceği haller şöyledir:

(1) Zorunlu Sigortalılığın Sona Ermesinden Sonra Bekleme Süresinin Dolması (SGB Altıncı Kitap m.210/I bent 1)

Prim iadesi talebinde bulunan kişinin;

- Almanya'da veya Türkiye'de zorunlu sigortalı (sosyal sigorta yükümlüsü) olmaması (sona ermesi),
- Almanya'da isteğe bağlı sigortaya devam etme hakkının bulunmaması,
- Sigorta yükümlülüğünün sona ermesinden sonra Almanya'da ve kendi ülkesinde zorunlu sigorta yükümlüsü olmadan en az 24 aylık bekleme süresini tamamlaması
- İkametini kendi ülkesine nakletmesi (ikametin naklinden önce 24 aylık bekleme süresinin Almanya'da doldurulmasına engel bir mevzuat yoktur), koşullarının sağlanması halinde emeklilik sigorta primleri iade edilir.

Türkiye'de isteğe bağlı sigortalılık prim iadesine engel değildir.

Almanya'yı 17.03.1987 tarihine kadar terk eden Türk vatandaşları eski iade rejimine tabi olup bu kişilerin zorunlu sigorta primleri iadeye engel değildir.

AB üyesi bir ülkede yasal olarak ikamet eden Türk yurttaşları için 01.07.2003 tarihinden itibaren prim iadesi hakkı bulunmamaktadır.

Sigortalının Almanya'dan prim iadesi alabilmesi için Türkiye'de ve Almanya'da zorunlu sigortalılık sona ermiş olmalı ve sona ermenin (hastalık parası, işsizlik parası, işsizlik yardımı vb. ödemelerden yararlananların ödemenin bitim tarihinden itibaren) üzerinden 24 ay geçmiş olmalıdır. 24 ay olan bekleme süresinin başlangıcı mecburi/zorunlu sigortalılığın sona erdiği tarihtir.

Bir Türk vatandaşı ülkesine kesin olarak döndüğünde, bu her zaman Almanya'daki sigortaya tabi çalışmanın sona ermesi anlamını taşıyacaktır ve Türkiye'deki zorunlu sigortalılık, prim iadesini kesin olarak engellemektedir.

Almanya ve Türkiye'deki mecburi sigortalılık eşdeğer olup Almanya'da kazanç yerine geçen ödemeler olarak kabul edilen işsizlik parası, işsizlik yardımı veya 01 Ocak 2005'ten sonra işsizlik parası veya hastalık parası gibi ödemeler mecburi sigortalılık olarak işlem görmekte ve bekleme süresi bu tür ödemelerin bitiminde başlamaktadır.

Bu 24 ay içerisinde herhangi bir zorunlu sigortalılık kapsamına girilmesi prim iadesine engeldir. İkametgâhlarını Türkiye'ye nakledenlerden, iki yıllık bekleme süresini doldurmadan herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi çalışması olanların, prim iadesi talebinde bulunabilmeleri için, çalışmalarının bitim tarihinden itibaren iki yıllık bekleme süresini doldurmaları gerekmektedir.

Prim iadesi talebinde bulunan kişinin ikametini kendi ülkesine nakletmesi (Almanya'nın terk edilmiş olması) ve Almanya'dan emekli aylığı bağlanmamış olmalıdır.

Alman vatandaşları, yurtdışında ikamet ettikleri takdirde isteğe bağlı sigorta yaptırabileceklerinden bunlara prim iadesi mümkün değildir.

AB/AEB vatandaşları, İsviçre vatandaşları ve Federal Almanya'nın sosyal sigorta sözleşmesi akdetmiş olduğu ülkelerin vatandaşları için Avrupa Topluluğu hukukunun ya da söz konusu sözleşmenin ilgili hükümleri uygulanır.

Resmi ikametleri bir AB ülkesinde bulunan başka ülke vatandaşlarına ise, AB üyesi bir ülkede ikamet ettiklerinden dolayı Federal Almanya'da isteğe bağlı sigorta yaptırabilecekleri için primleri iade edilmez. Devamlı ikametleri başka ülkelerde bulunan sigortalılara ise primleri esas itibariyle Almanya'dan taşınıp 24 takvim aylık bekleme süresini doldurmalarından sonra iade edilebilir.

(2) Genel Bekleme Süresinin Tamamlanamaması

Vatandaşlığa bakılmaksızın genel yaş haddini (65 yaş) doldurduğu halde 5 yıllık genel bekleme süresini dolduramamış veya geride kalan kadın veya erkek dul ve yetimlere sigortalının 5 yıllık genel bekleme süresini tamamlamamış olması halinde "ikamet yerine bakılmaksızın" emeklilik sigorta primleri iade edilir.

Prim iadesinde dul ve yetimler için bekleme süresi sözkonusu değildir. Ancak yetimler, 18 yaşını dolduracakları tarihe kadar, öğrenimlerine veya mesleki eğitime devam edenler ile bedensel ya da ruhi özürlülük nedeniyle kendi geçimlerini sağlayamayacak durumda olan yetimler; 27 yaşlarını doldurıncaya kadar prim iade talebinde bulunabilirler.

II. TÜRK SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNDA TOPTAN ÖDEME

Prim; sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınma karşılığında bu sistemin kamusal finansmanına yapılan katkı olup kısa vadeli sigorta kolları primi (iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık), uzun vadeli sigorta kolları primi (malullük, ölüm ve yaşlılık), genel sağlık sigortası primi ve işsizlik sigortası primi olmak üzere dört farklı prim türü bulunmaktadır.

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı %20 olup bunun %9'u işçi, %11'i işveren payıdır. 01.09.2013 sonrasında kısa vadeli sigorta kolları primi; SPEK'in %2'sidir.

Uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan sosyal sigorta haklarının en önemlisi aylık hakkı olup; aylığa hak kazanamayan veya hak kazanamayacağı düşünülen sigortalılara ait primlerin, Kurum uhdesinde kalması sigortalıya herhangi bir hak sağlamadığından bu primlerin iadesi yerinde bir uygulamadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 31 ve 36. maddelerinde, belirli koşullar altında malûllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılar ile ölüm aylığı bağlanamayan hak sahiplerine malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin güncellenerek toptan ödeme şeklinde verileceği, toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen hizmetlerin yazılı müracaat halinde güncellenerek bulunan tutarın ilgiliye tebliğ tarihini takip eden ayın sonuna kadar ödenmek suretiyle ihyasının mümkün olduğu ifade edilmiştir.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 59. maddesine göre; toptan ödeme tutarı, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri güncelleme katsayısı ile güncellenerek hesaplanır. Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamındaki sigortalıların kendisinin ve işverenlerinin, (b) bendi kapsamındaki sigortalının ise kendisinin ödediği malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde verilir. Toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye edilmiş bulunanlardan, yeniden Kanuna tabi olarak veya isteğe bağlı sigortaya devam ederek malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olanların, yazılı müracaat ederek, aldıkları toptan ödemenin ödeme tarihi ile yazılı istek tarihi arasında geçen yıllar için güncellenerek bulunan tutarın ilgiliye tebliğ tarihini takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi hâlinde, bu hizmetleri ihya edilir.

Sosyal güvenlik hukukunda prim iadesi (toptan ödeme) "uzun vadeli sigorta kolları kapsamında ödenen primlere" yönelik olup tasfiye edilen hizmet uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan haklardan yararlanmak için gerekli koşulların değerlendirilmesinde dikkate alınmaz, başka bir söyleyişle ihya edilene kadar askıdadır.

Sigortalı, tasfiyeye konu sigortalı çalışmaları sonrasında zorunlu veya isteğe bağlı sigortalılık veya borçlanma yoluyla kazandığı hizmet süresi yeterli ise, ihya yoluna başvurmaksızın yalnızca bu çalışmaları ile uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan hakları elde edebileceği gibi tasfiye edilen hizmetini ihya ederek hizmet süresinin artmasını da sağlayabilir. Böylece tasfiye ile askıda duran hizmetini (prim ödeme gün sayısı ve prime esas kazancını) canlandırmış olur.

Hukukumuzda, sigortalının bu kapsama alınmasına neden olan "gerçek ve eylemli bir çalışma" tasfiye edilemez. Sigortalılığın kamusal niteliği buna engeldir. 5510 sayılı Kanun'un 7 ve 92. maddelerine göre sigortalı olmak zorunludur. Sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmak, azaltmak, vazgeçmek veya başkasına devretmek için sözleşmelere konulan hükümler geçersizdir.

Sigortalının bu sıfatı almasına neden olan "hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılmak" ve "hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışmak" fiili (eylemli) bir olgu olup gerçek bir çalışmanın Kuruma bildirilmesine yönelik tüm işlemler açıklayıcı-bildirici (izhari) olmaktan öteye gidemez. O halde sigortalılık koşulları var ise bundan vazgeçmek veya Kuruma bildirilen ve hukuken geçerli bir çalışmanın Kurumca iptali mümkün olmadığı gibi, sigortalılığa bağlı haklardan yararlanma koşullarına sahip olunmaması veya bir hizmete ait primlerin sigortalıya iadesi gerçek ve eylemli çalışmanın geçersizliği (yok sayılması) sonucunu doğurmaz. Bu çalışmadan kaynaklanan işçi, işveren ve Kurumun hak ve yükümlülükleri zamanaşımı veya hak düşürücü süre nedeniyle talep edilebilir olmaktan çıksa dahi, çalışma (sigortalılık hali) fiili bir olgu olarak varlığını daima sürdürür.

Tasfiye, çalışmanın varlığı ve hukuki değeri üzerinde hiç bir etkiye sahip olmadığından, işverenin tasfiye edilen hizmetlerden ötürü sigortalı ve Kurum'a karşı akdi veya kanuni yükümlülükleri devam eder. Bu bağlamda; Kurumun bu çalışmalar nedeniyle denetim ve kontrol yetkisi ile Kanun'dan kaynaklanan idari para cezası tahakkuku ve belge isteme hakkı tasfiyeden bağımsız olarak devam eder. Hatta tasfiyeye konu çalışmaların kısmen Kuruma bildirildiği hallerde, bildirilmeyen kısım yönünden Kurumun tespit yetkisi (5510 SK m.86/6) ile sigortalının hizmet tespiti davası açma hakkı (5510 SK m.86/8) bulunmaktadır. O halde tasfiyenin; uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan hakların elde edilebilmesi için aranan şartların değerlendirilmesinde hizmetin (primlerin) dikkate alınmaması dışında bir sonucu yoktur.

Burada yeri gelmişken tartışılması gereken husus 5510 sayılı Kanun'un 31/1 maddesinde yer alan "toptan ödeme yapılarak tasfiye edilmiş hizmet" ve 36/4 maddesinde yer alan "toptan ödeme yapılarak tasfiye edilmiş süre" kavramlarının yukarıda yer alan açıklamalar ışığında ne şekilde anlaşılması gerektiğidir[1]. Bu sorunun cevabının sağlıklı yanıtı için "tasfiye" ve "hizmet" sözcüklerinin sosyal sigorta hukukundaki anlamının irdelenmesinde yarar bulunmaktadır.

"Hizmet", emeklilik keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödenmiş veya Kurumca yapılan tespit ya da mahkemece kurulan hüküm doğrultusunda sosyal sigorta hukukuna özgü haklardan yararlanma koşullarının

---

[1] 506 sayılı Kanun'un 64.maddesinde "primlerin yazılı istek halinde toptan ödeneceği" ve Ek Madde 14'de "toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye edilmiş bulunanların primleri geri ödeyerek hizmetlerini ihya edebilecekleri", 1479 sayılı Kanun'un 39.maddesinde ise "primlerin iade edileceği" ve "toptan ödeme yapılan sürelerin ihya edilebileceği" yazılıdır.

2829 sayılı Kanun'un 5.maddesinin başlığı ise "hizmetlerin ihyası" dır.

belirlenmesinde dikkate alınan ve hukuken geçerli olduğu kabul edilen süredir (2829 SK m.3/1-(b) bendi).

Hizmet 4/1-(a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden "sigortalılık süresi", "prim ödeme gün sayısı" ile "sigorta primine esas kazancın" bütününü ifade eder. Uygulamada; hizmet, sigortalı hizmet, hizmet süresi kavramları aynı anlamda kullanılmaktadır.

"Tasfiye" ise kelime anlamı itibariyle ayıklanmış, temizlenmiş anlamına gelmekle birlikte sosyal sigorta hukukunda uzun vadeli sigorta kolları priminin sigortalıya iadesi anlamında kullanılmaktadır.

Bu açıklamalar ışığında "hizmetin tasfiyesi"; sosyal sigorta hukukuna özgü haklardan yararlanma koşullarının belirlenmesinde dikkate alınan ve hukuken geçerli olduğu kabul edilen hizmet süresine ait primlerin sigortalıya iadesi nedeniyle, bu sürelerin haklardan yararlanma koşullarının belirlenmesinde askıya alınması halidir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 13.02.2002 tarih ve 2002/10-21 E. 2002/70 K. sayılı kararında "Tasfiyeye uğramış hizmetler sosyal sigorta hukuku açısından geçerliliğini yitirmiş sayılır" hükmüne varılmış ise de prim iadesinin tek sonucu; tasfiyeye konu hizmetin, uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan haklara hak kazanma yönünde yapılacak bir değerlendirmede dikkate alınmaması olup, tasfiyeye konu hizmetten kaynaklı Kurum ve üçüncü kişilerin sosyal sigorta hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerine hiç bir etkisi olmaz.

O kadar ki tasfiyeye konu hizmet döneminde işveren veya üçüncü bir kişinin kusuru sonucu meydana gelen iş kazası nedeniyle yapılan gelir ödemesi durmaz, Kurumun bu gelir bağlamadan kaynaklanan rücu hakkı da ayaktadır. Bu nedenledir ki Hukuk Genel Kurulunun tasfiyeye uğrayan hizmetin geçerliliğini yitirdiği yönündeki hükmüne katılmak mümkün değildir. Belki de doğrusu "tasfiyeye uğramış hizmetler sosyal sigorta hukukunda uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan haklar bakımından ihya edilene kadar dikkate alınmaz" olmalıydı.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 13.02.2002 tarih ve 2002/10-21 E. 2002/70 K. sayılı kararının Hukuk Genel Kurulundaki görüşmesi esnasında bazı üyelerce Türk sosyal sigorta hukukunda hizmet tasfiyesi ve hizmet ihyası diye bir hukuki müessesenin bulunmadığı ifade edilmiştir.

Öte yandan tasfiye edilen primler yalnızca uzun vadeli sigorta kollarına ait olup kısa vadeli sigorta kollarına ait primler tasfiye edilmediği ve hatta iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası kollarından hak sağlanmış ve tasfiyeye rağmen bu hakların sağlanmasına devam edilmekte iken, "hizmetin geçerliliğini yitirdiğine" dair Genel Kurul kabulünün hukuki dayanağı olmadığını söylemek gerekir.

506 sayılı Kanun'un Ek Madde 14/1-b bendinde yazılı "...bu hizmetler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında nazara alınır." ibaresi ile (aksi anlamından) toptan ödeme yapılan hizmetin bu Kanun uygulamasında nazara alınmayacağı anlatılmak istenmektedir.

III. ULUSLARARASI SÖZLEŞMEDE PRİM İADESİNE DAİR HÜKÜMLER

Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinde prim iadesine dair doğrudan bir hüküm bulunmamaktadır.

Sözleşmenin 53. maddesinde yer alan "Bu sözleşme, yürürlük tarihinden önce geçen sigortalılık süreleri ile vukua gelmiş bulunan sigorta vakaları için de uygulanır. Bu husus, sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki sürelere ait yardımlar ile toptan ödeme ve prim iadesi suretiyle karşılanan yardımlar için yeniden bir hak doğurmaz." düzenlemesini içermektedir. Bu düzenlemenin iadeye konu hizmetin ülkemizde borçlanmaya ve sigortalılık başlangıcına esas olup olmayacağının belirlenmesinde yön gösterici bir özelliği yoktur.

Değişik yazı ve makalelerde bahsi geçen ve konuya dair düzenleme içerip içermediği tartışma konusu olan Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 10. maddesi prim iadesine ilişkin herhangi bir düzenleme içermemektedir.

"Madde 10

(1) Akit taraflardan birinin, yardım hakkının mevcut olmadığı veya yardım hakkının veya bir yardımın diğer yardım hakları veya diğer yardımlarla birleşmesinde, tahdit edilmesi hakkındaki mevzuatı, diğer akit taraf mevzuatının uygulanmasında ortaya çıkan aynı mahiyetteki durumlar için de uygulanır.

Bunun, her iki yardımın da tahdit edilmesi gerektiği sonucunun vermesi halinde, yardımların her biri, hakkı mevcut olduğu akit taraf mevzuatına göre azaltılacak meblağın yarısı oranında azaltılır.

(2) Akit taraflardan birinin, yardım talep etme hakkının mevcut olmadığı veya yardımın tahdit edilmesi hakkındaki mevzuatı, bir işin veya belirli bir işin yapıldığı veya rant sigortasında mecburi sigortalılığın mevcut olduğu sürece, diğer akit taraf mevzuatının uygulanmasından veya bu taraf ülkesinde doğan aynı mahiyetteki durumlar için de uygulanır[2]."

---

[2] Sözleşmenin 10/2. bendini yorumlayan Dr. AndreasHänlein (Max Planck Yabancı ve Uluslararası Sosyal Güvenlik Hukuku Enstitüsü, Münih); bun bendin Türkiye'deki zorunlu sigortalılığın Almanya'da prim iadesini kesin olarak engellediğinin hukuki dayanağı olduğunu ifade etmektedir.

Bu hüküm sigortalıların yardım hakkına ilişkin olup iade edilen hizmet hiç bir biçimde sosyal güvenlik hakkı vermediğinden bu hükmün prim iadesi ile bir ilgisinin bulunmadığı açıktır.

IV. PRİM İADESİNİN BORÇLANMA VE BAŞLANGICA ETKİSİ

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 13.02.2002 gün ve 2002/10-21 E. 2002/70 K. sayılı kararında "...Davacı, Almanya Federal Cumhuriyetinde geçen ilk çalışma gününe ait primi de geri aldığı için sigortalılığın başlangıcı da tıpkı diğer çalışma süreleri gibi tasfiye edilmiş olmaktadır. Tasfiyeye uğramış hizmetler sosyal sigorta hukuku açısından geçerliliğini yitirmiş sayılır..." görüşüne varılmış olup dava "Federal Almanya'da ilk defa çalışmaya başladığı 7.5.1973 gününün sigortalılık başlangıcı olarak tespiti" istemine ilişkin olduğundan, anılan kararın içeriğinden tasfiyenin borçlanma hakkına etkisi hakkında kesin bir yargıya varmak mümkün değil ise de "Almanya'daki prim iadesinin sigortalılık başlangıç tarihinin tespitine engel olduğu" açıkça ifade edilmiştir.

Hukuk Genel Kurulunun tasfiyeye dair sonraki tarihli kararlarında açıklayıcı ve yön gösterici bir yön bulunmamakla birlikte, prim iadesinin araştırılması gerektiği ifade edilmiş olmakla anılan içtihada inancın sürdüğü anlaşılmaktadır[3].

Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin yerleşik içtihatlarında; prim iadesinin 3201 sayılı Kanun'un 1. maddesi kapsamında borçlanma hakkına engel olmadığı ancak yurt dışındaki çalışmanın başlangıç tarihinin Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 29/4 maddesi hükmüne göre ülkemizde sigortalılık başlangıç tarihi sayılmasının mümkün olmadığı belirtilmektedir[4].

Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 01.01.2006 tarihinden sonraki kararlarında tasfiye edilen hizmetlerin ülkemizde borçlanma hakkına ve sigortalılık başlangıç tarihine etkisinin ne olacağına dair herhangi bir kararına rastlanılmamıştır.

10. Hukuk Dairesinin yerleşik içtihatlarına göre; sigortalı hizmetlerin tasfiye edilmesi halinde, tasfiyeye uğramış hizmetlerin sosyal sigorta hukuku açısından geçerliliğini yitirmiş sayılması ve artık her iki ülke mevzuatına göre nazara alınabilecek bir sigortalılık süresi kalmayacağından, Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasında akdedilen Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin,

---

[3] HGK'nın 28.03.2012 gün ve 2012/10-27 E. 2012/254 K. sayılı kararı.

[4] 10.HD'nin 14.11.2012 gün ve 2012/18994-21811, 14.11.2012 gün ve 2012/20825-21813 E.K., 24.01.2013 gün ve 2012/25407 E. 2013/841 K., 11.04.2013 gün ve 2013/3175-7507 E.K., 23.05.2013 gün ve 2013/6442-11296 E.K., 05.06.2013 gün ve 2013/10836-12561 E.K., 19.09.2013 gün ve 2013/13387-16839 E.K. sayılı kararları.

konuya ilişkin 29'uncu maddesinin 4'üncü bent hükmü uyarınca, rant sigortasına giriş tarihinin, Türkiye'de sigorta başlangıcı olarak sayılması mümkün olmayacaktır.

Konuya dair Yargıtay kararları şöyledir:

"...Ancak, TR-4 belgesinde, Almanya'da rant sigortasına tabi çalışmanın 15.10.1990 tarihinde başladığı yazılı ise de, Almanya'daki Alman işveren tarafından düzenlenen belgede, 01.05.1960 doğumlu olan davacının 23.01.1980 – 26.02.1981 tarihleri arasında dökümhanede ocakçı olarak çalıştığı belirtilmiş ve bu süre davalı Kurum tarafından 3201 sayılı Kanun ile borçlandırılmış olup; Mahkemece, anılan çalışmalar nedeniyle rant sigortasına dayalı sigortalı olup-olmadığı ve TR-4 belgesinde görülmemesinin nedeni üzerinde durulmalı; rant sigortasına dayalı prim ödenip, primlerin iade alınarak sigortalılığın tasfiye edilmiş olması durumunda, ihyasının mümkün olup-olmadığı araştırılmalı; Almanya'da ihyası mümkün olmayan sigortalılıkların sözleşme kapsamında olmayıp, Türkiye'de sigorta başlangıcına esas alınamayacağı gözetilerek, sonucuna göre karar verilmesi gerekir..." (10.HD'nin 23.01.2014 gün ve 2013/18071 E. 2014/1157 K.sayılı kararı) (10.HD'nin 27.12.2013 gün ve 2013/15749-25948 E.K, 27.12.2013 gün ve 2013/20577-25949 E.K. sayılı kararları da aynı yöndedir)

"...Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin, konuya ilişkin 29'uncu maddesinin 4'üncü bent hükmü, bir kimsenin Türk sigortasına girmeden önce, Alman rant sigortasına girmiş bulunması halinde, rant sigortasına giriş tarihinin, Türk sigortasına giriş tarihi olarak kabul edileceğini öngörmüştür. Ancak anılan sözleşme hükmünün uygulanabilmesi, Alman Rant sigortasına giriş tarihini içerecek şekilde yurt dışı borçlanmasının usulünce yapılması halinde mümkündür.

Diğer taraftan, dava dosyası içerisinde yer alan 18.05.2011 tarihli tercümeli Alman Mercii yazısı ile, eki aynı tarihli tercümesiz sigorta durumunu gösterir belgede; davacının, borçlanmaya da konu yapılan Almanya primlerini 07.01.1987 tarihli kararla iade alarak yurt dışı çalışmalarını tasfiye ettiği belirtilmektedir.

Prim iadesi suretiyle tasfiye edilen yurt dışı hizmetlerindeki tasfiye edilme hali, söz konusu yurt dışı sürelerinin, 3201 sayılı Yasa uyarınca borçlandırılarak sigortalının sosyal güvenliği bakımından değerlendirilmesinde, aksine bir düzenleme bulunmadığından engel değildir. Ancak tasfiye edilen yurt dışı hizmetlerin, sigortalılık başlangıcında esas alınabilmesi mümkün de bulunmamaktadır.

Çünkü, Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasında bağıtlanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin, konuya ilişkin 29'uncu maddesinin

4'üncü bent hükmü, bir kimsenin Türk sigortasına girmeden önce, Alman rant sigortasına girmiş bulunması halinde, rant sigortasına giriş tarihinin, Türk sigortasına giriş tarihi olarak kabul edileceğini belirtmekle birlikte, anılan hükmün uygulanabilirliği, her iki ülke mevzuatına göre dikkate alınabilecek bir sigortalılık süresinin bulunması halinde mümkündür.

Sigortalı hizmetlerin tasfiye edilmesi halinde, tasfiyeye uğramış hizmetlerin sosyal sigorta hukuku açısından geçerliliğini yitirmiş sayılması ve artık her iki ülke mevzuatına göre nazara alınabilecek bir sigortalılık süresi kalmayacağından, Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti arasında aktedilen Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin, konuya ilişkin 29'uncu maddesinin 4'üncü bent hükmü uyarınca, rant sigortasına giriş tarihinin, Türkiye'de sigorta başlangıcı olarak sayılması mümkün olmayacaktır.

Kuşkusuz bu halde sigorta başlangıcı, 3201 sayılı Yasanın 5'inci madde hükmü çerçevesinde belirlenmesi gerekecektir.

Şu halde yapılması gereken iş; 3201 sayılı Yasa kapsamında borçlanmaya konu yapılan ve rant sigortasına giriş tarihini de kapsayan 01.10.1981-15.12.1984 tarihleri arası yurt dışı çalışmaların tasfiye edilip edilmediği usulünce yapılacak araştırma ile belirlenmeli; tasfiye edildiğinin anlaşılması halinde ve Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin sigorta başlangıcına dair sözleşme hükmünün uygulanmasını gerektirecek nitelikte başkaca rant sigortasına girişin de bulunmaması halinde, sigorta başlangıcına dair davacı istemi, yukarıdaki ilkeler çerçevesinde yeniden değerlendirmeli ve varılacak sonuca göre karar verilmelidir..." (10.HD'nin 05.12.2013 gün ve 2013/14714-23748 E.K. sayılı kararı)

Hukuk Genel Kurulunu ve 10. Hukuk Dairesini "tasfiye edilen hizmetlerin başlangıca esas olamayacağı" yargısına ulaştıran asıl neden Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 27. maddesine verilen yanlış anlamdır.

3201 sayılı Kanun'un 1. maddesine göre yurt dışında geçen "sigortalılık süreleri ve bu süreleri arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri ile yurt dışında ev kadını olarak geçen süreler" borçlanılabilir. Kanun'un 1. maddesinde geçen "sigortalılık süresi" kavramının tanımı Yönetmeliğin 4. maddesinin (g) bendinde yapılmış olup buna göre; "borçlanma kapsamındaki sürenin bulunduğu ülke mevzuatına göre ikamet süreleri hariç, çalışılmış ya da çalışılmış süre olarak kabul edilen süreler" sigortalılık süresidir. O halde sigortalılık süresi kavramından, eylemli ve gerçek bir çalışma süresi ile bu çalışmaya bağlı olarak sigortalılık kabul edilen süreler (hastalık, analık süresi vb.) anlaşılmalıdır.

Sigortalılık süresi ilke olarak bu sürenin geçtiği ülkenin mevzuatına göre tayin edilmekte ise de borçlanma hakkı tanınan sürenin ilgili ülkenin sosyal sigorta mevzuatına göre uzun vadeli sigorta kollarından bağlanan aylığa hak kazanmada dikkate alınan bir süre olması gerekir. Bunun ötesinde çalışmanın şekli, prime tabi tutulma rejimi ve benzeri yönleri değil "eylemli ve gerçek bir çalışma olması" veya "çalışma bulunmayan dönemlerde ise eylemli çalışmaya bağlı olarak çalışılmış kabul edilen süre" olması gerekir.

Dolayısıyla Kanun'un 1. maddesinde yer alan "sigortalılık süresi" için çalışılmış ya da çalışılmış kabul edilen süreler yeterli olup borçlanma talebinde bulunan kişi ile sigortalılık süresinin geçtiği ülkenin sosyal sigorta kurumu arasındaki hak ve yükümlülük ilişkisinin 3201 sayılı Kanun kapsamında yapılacak borçlanmaya herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

02.11.1984 tarihinde imzalanan ve 05.12.1984 tarihli 3241 sayılı Kanunla onaylanıp 1.4.1987 tarihinde yürürlüğe giren ve yöntemine göre yürürlüğe girmiş uluslararası sözleşme olarak 3201 sayılı Kanunun 5. maddesinden önce uygulanma önceliğine sahip bulunan 30 Nisan 1964 tarihli Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinde, akit taraflardan birisinin mevzuatına göre tasfiye edilen hizmetin diğer akit tarafta ne şekilde dikkate alınacağına dair herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 13.02.2002 tarih ve 2002/10-21 E. 2002/70 K. sayılı kararında, Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 28 ve 29. maddesinde belirtilen hükümlerin uygulanmasından önce 27. maddeyle getirilen koşulların gerçekleşip gerçekleşmediğinin araştırılması gerektiği ifade edilmiştir. Sözleşmenin 27. maddesi kısmi sözleşme aylığına ilişkin olup, kısmi sözleşme aylığı bağlanabilmesi için "diğer akit taraf mevzuatına göre geçen ve aynı zamana rastlamayan, hesaba dahil edilebilir nitelikteki sigortalılık süreleri" aranmakta ise de Sözleşmenin 29. maddesinin 4. fıkrası yalnızca kısmi sözleşme aylığına hak kazanmada uygulanan bir hüküm değildir. Sözleşmenin 29. maddesinin 4. fıkrası, kısmi sözleşme aylığı dışında ve Sözleşmenin diğer hükümlerinden bağımsız olarak uygulanma kabiliyetine sahiptir. Sözleşmenin 27. maddesinin 28 ve 29. maddelerin genel hükmü olduğuna dair yorumun da Sözleşmenin lafzı ve sistematiğine uygun olduğu söylenemez.

Sözleşmenin 27. maddesi, her iki ülkede geçerliliğini koruyan (her iki ülke mevzuatına göre nazara alınabilecek) sigortalılık süresi toplamı üzerinden kısmi sözleşme aylığı bağlanmasını düzenlediği için, uzun vadeli sigorta kollarından sağlanacak hakların belirlenmesinde tasfiye edilmiş bir hizmetin dikkate alınması mümkün değil ise de Sözleşmenin 29/4 maddesinde yer alan "Bir kimse-

nin Türk sigortasına girişinden önce bir Alman rant sigortasına girmiş bulunması halinde, Alman Rant Sigortasına girişi, Türk Sigortasına giriş olarak kabul edilir" düzenlemesi sözleşmenin kısmi sözleşme aylığı başta olmak üzere diğer hükümlerinden bağımsız uygulanma kabiliyetine sahiptir. Bu hüküm kısmi sözleşme aylığında da uygulanır ancak kısmi sözleşme aylığına özgü değildir.

Anılan madde uyarınca, sigortalının yurtdışında ve yurtiçinde geçen hizmeti birleştirilmek suretiyle sigortalıya bağlanacak aylık hesaplanmakta ve sigortalıya Türkiye'deki çalışmanın yurt dışında çalışılan süreye oranlanması suretiyle "kısmî sözleşme aylığı" bağlanmaktadır.

Sözleşmenin 27. maddesinde yer alan "Her iki akit taraf mevzuatına göre nazara alınabilecek sigortalılık sürelerinin mevcudiyeti halinde, uygulanacak mevzuata göre yardım hakkının doğmasında, diğer akit taraf mevzuatına göre geçen ve aynı zamana rastlamayan, hesaba dahil edilebilir nitelikteki sigortalılık süreleri de nazara alınır. Sigortalılık sürelerinin ne ölçüde hesaba dahil edilebileceği, bunların hesaba dahil edilebilirliğini tayin eden mevzuata göre tespit edilir" hükmü ile taraflardan herhangi birisinin mevzuatına göre yardım alamayan sigortalıya diğer akit taraf mevzuatına göre geçen ve aynı zamana rastlamayan, hesaba dahil edilebilir nitelikteki sigortalılık süreleri de nazara alınmak suretiyle kısmi (oransal) yardım yapılması amaçlanmış olup bu hüküm başka bir şekilde yorumlanamayacak açıklıktadır.

Sözleşmede yer alan "... her iki ülke mevzuatına göre dikkate alınabilecek bir sigortalılık süresinin bulunması..." koşulu yalnızca sözleşme aylığına özgü olup sözleşme aylığından bağımsız olarak uygulanma kabiliyetine sahip 29. maddenin 4. fıkrasının sigortalılara uygulanmasını aynı koşula bağlı tutmak mümkün değildir. Zaten yurt dışı borçlanması yaptıktan sonra aylığa hak kazanmak için yurt dışında çalışmaya başladığı tarihin sigortalılık başlangıç tarihi olarak tespitini talep eden kişinin; her iki ülke mevzuatına göre nazara alınabilecek sigortalılık süresininin mevcudiyetine dayalı kısmi sözleşme aylığı talebi bulunmaz.

Üstelik 29/4 maddesinin benzeri niteliğindeki hükümler diğer sosyal güvenlik sözleşmelerinde de bulunmaktadır[5].

Sigortalılık başlangıç tarihinin yurt dışında sigortaya giriş tarihi olarak kabulüne dair uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinde yer alan düzenlemelerin

---

[5] Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 29.maddesine göre "Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları hakkındaki Türk mevzuatının uygulanmasında, sigortalı, Türkiye'de yaşlılık sigortasına tabi işe girmeden önce, Hollanda'da bir yaşlılık sigortasına tabi olmuşsa, bahis konusu Hollanda rejimine tabi olduğu ilk gün, Türk mevzuatına göre yaşlılık sigortasına tabi işe ilk defa girdiği gün olarak kabul edilir."

temeli amacı; sosyal sigorta yardımlarına hak kazanmada yurt dışındaki çalışma başlangıcını esas almak ve böylece sigortalıların sosyal sigorta haklarına erişmelerini kolaylaştırmaktır. Bu kolaylaştırma; yurt içindeki sigortalı hizmeti ile aylığa hak kazananlara yakınlaştırma anlamındadır. Aksi halde, sosyal sigorta haklarının en önemlisi olan aylığa hak kazanmak için gerekli "sigortalılık süresi" koşulunu sağlamaları çok zor olurdu.

Hukuk Genel Kurulunun pek çok kararında 29/4 hükmünün sözleşme aylığından bağımsız olarak ülkemizde sigortalılık başlangıç tarihinin belirlenmesinde dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 29. maddesinin yer aldığı V. bölümün başlığı "Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları (Aylıkları)" olup kısmi sözleşme aylığı bu bölümde düzenlenmiştir.

Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 29. maddesininin 3. bendinde yer alan;

"(3) Türk prim ödeme sürelerinden bir aylık veya gelir bağlanmasını talep etme hakkının mevcut olmaması, ancak, sözleşmenin 27'nci maddesine göre bir aylık veya gelir talep etme hakkının mevcut olması halinde, aşağıdaki hükümler uygulanır.

(a) Yetkili Türk Sosyal Sigorta Mercii, birleştirilen sigortalılık süreleri kendi mevzuatına göre geçmiş ve aylık veya gelir hesabında nazara alınacakmış gibi, aylık veya geliri tespit eder.

(b) Yetkili Türk Sosyal Sigorta Mercii bilahere, (a) bendine göre nazari olarak tespit edilen aylık veya gelirin, kendi mevzuatına göre geçen prim ödeme sürelerinin her iki akit taraf mevzuatına göre geçen prim ödeme sürelerinin toplamına olan oranına uyan kısmını hesaplar, bu şekilde hesaplanan aylık veya gelir meblağı, gereği halinde, Türk mevzuatında öngörülen en düşük aylık, aylık veya gelir düzeyine çıkartılır."

düzenlemesi Hukuk Genel Kurulu kararı ile ulaşılan yargının temel gerekçelerinden birisi ise de hükmün açıkça kısmi sözleşme aylığına ilişkin olduğu ve Sözleşmenin 29/4 maddesinin anılan fıkra kapsamı dışında tutularak ve özellikle "... Alman Rant Sigortasına girişi, Türk Sigortasına giriş olarak kabul edilir." denilmek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan haklara yönelik olduğu belirgindir.

Sözleşmenin 29. maddesinin 3. fıkrası, 27. maddede yer alan kısmi sözleşme aylığının tamamlayıcı hükmü olup 29. maddenin 3. fıkrasında kısmi sözleşme aylığına "aşağıdaki hükümlerin uygulanacağı" belirtilmiş, bu kapsamda (a)

ve (b) bentlerine yer verilmiş ise de Almanya'daki sigorta girişini ülkemizde sigorta girişi olarak kabul eden 4. fıkra bu kapsamda değil bağımsız bir fıkra olarak düzenlenmiştir. 29. maddenin 4. fıkrası, sözleşme aylığını düzenleyen 27. maddenin ve tamamlayıcısı olan 29. maddenin 3. fıkrasının devamı değildir. Sözleşmenin 29. maddesinin 4. fıkrası; sözleşme aylığı da dahil olmak üzere uzun vadeli sigorta kollarından bir yardıma hak kazanmada önem arz eden sigortalılık başlangıç tarihinin tespitine ilişkin bağımsız bir kuraldır.

V. SONUÇ

Almanya'da prim iadesinin, ülkemizde borçlanmaya ve Sözleşmenin 29/4 maddesine göre sigortalılık başlangıç tarihinin tespitine herhangi bir etkisinin bulunmadığı ve bunun için de bu hizmetlerin ihyasına gerek olmadığı kanaatindeyim.

(a) 3201 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile Türk vatandaşlarına tanınan borçlanma hakkını ortadan kaldıran Hukuk Genel Kurulunun 13.02.2002 tarih ve 2002/10-21 E. 2002/70 K. sayılı kararı, Anayasa'nın 62. maddesinde yer alan "yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının sosyal güvenliklerinin sağlanması" ilkesine aykırı olduğu gibi bu yorumun kişilerin sosyal güvenlik haklarını ortadan kaldırması sonucunu doğurduğu halde sağlıklı bir hukuksal gerekçesi de yoktur.

Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinde tasfiye edilen hizmetlere yönelik bir hüküm bulunmadığı gibi Sözleşmenin kısmi sözleşme aylığına dair 27. maddesini, sözleşmenin diğer hükümlerinden bağımsız olarak olarak uygulanması mümkün olan 29/4 maddesinin önkoşulu kabul etmek sözleşmenin ruhuna ve sistematiğine aykırıdır.

(b) Almanya'daki çalışmalara ait primlerin iadesi, bu çalışmaların Alman Emeklilik Sigortasından (Deutsche-Rentenversicherung) aylık alma koşullarının değerlendirilmesinde dikkate alınmaması sonucunu doğurur ise de Almanya'nın iç hukukuna ait bu düzenlemenin Türk Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 29/4 maddesini geçersiz hale getirmesi (hükümden düşürmesi) veya yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının sosyal güvenliklerinin sağlanmasına yönelik ve tamamen Türkiye Cumhuriyeti iç hukukuna ait 3201 sayılı Kanun'un uygulanma esaslarına bir etkisi olması söz konusu olamaz.

(c) Türk vatandaşlarının Almanya'daki hizmetlerine ilişkin primlerin tasfiye edilmesi bu kişilerin Alman Emeklilik Sigortasından (Deutsche-Rentenversicherung) uzun vadeli sigorta kollarından aylık almasına engel ise de borçlanma için yurt dışında sigortalılık süresi arayan 3201 sayılı Ka-

nun'un 1. maddesine göre tasfiye edilen sürelerin borçlandırılmasına ve fiili çalışmayı sigorta başlangıcına yeterli kabul eden Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 29/4 maddesine göre ülkemizde sigortalılık başlangıcı sayılmasına engel değildir.

(d) Almanya'daki hizmetleri prim iadesi yoluyla tasfiye edilen bir vatandaşın yurt dışında nazara alınabilecek sigortalı çalışmasının bulunmaması nedeniyle ülkemizde borçlanma hakkı tanınmaması veya yurt dışındaki çalışma başlangıcının ülkemizde sigortalılık başlangıç tarihi kabul edilmemesi, bu kişinin hem yurt dışında hem de ülkemizde sosyal sigorta güvencesi dışında bırakılması anlamına gelir ki bunun da Anayasal sosyal devlet anlayışına ve Anayasanın "yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının sosyal güvenliklerinin sağlanması" gerekliliğine ilişkin 62. maddesine aykırı olduğunda kuşku yoktur.

Hukuk Genel Kurulu kararına konu davacı, tasfiye edilen hizmetleri nedeniyle yaşlılık aylığı koşullarına sahip olamadığı için bu davayı açmış ve Hukuk Genel Kurulu kararı sonrasında aylık alması daha da zorlaşmıştır.

Somut olayda davacı 01.01.1942 olup yurt dışında çalışmaya başladığı 07.05.1973 tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabulü halinde 25 yıl sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödeme koşulu ile aylığa hak kazanması mümkün iken ülkemizde ilk defa sigortalı tescilinin yapıldığı 1.10.1990 tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabulü halinde 25 yıl sigortalılık süresi, 52 yaş ve 5525 gün prim ödeme koşuluna tabi olacaktır.

(e) Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 14.06.2011 gün ve 2011/3508-8734 E.K. sayılı kararında "...Almanya'da geçen ilk çalışma gününe ait primi de geri alması durumunda, sigortalılık başlangıcı da diğer çalışma süreleri gibi tasfiye edilmiş sayılmalıdır..." hükmüne varılmıştır. 10.HD'nin 14.11.2012 gün ve 2012/18994-21811 E.K. sayılı kararı da aynı yöndedir.

Tasfiye edilen sigortalılık süresinin hukuki değerini yitirmesi halinde, bu hizmetin tasfiyesinin sigorta başlangıcına engel olduğu halde borçlanmaya esas kabul edilmesi de çelişkidir.

Yurt dışı sigortalı hizmeti, tasfiyeye uğraması nedeniyle hukuki değerini yitiriyor ise hiç bir biçimde dikkate alınmaması gerekir. 3201 sayılı Kanun'un 1. maddesi kapsamında "borçlanma için hukuki değerini korumakta iken başlangıç tespiti için korumamaktadır" biçimindeki görüş kendi içinde çelişkilidir.

(f) Yurt dışında geçen hizmetlerin borçlanmaya esas kabul edilebilmesi için, yabancı ülkenin sosyal sigorta mevzuatına göre uzun vadeli sigorta kolları